

Paskaidrojuma raksts

Saturs

Ievads	3
RUGĀJU UN LAZDUKALNA PAGASTU TERITORIJAS PLĀNOJUMU ĪSTENOŠANAS IZVĒRTĒJUMS	4
Apdzīvojums.....	4
Rugāju ciems	5
Benislavas ciems	5
Skujenieku ciems.....	6
Būvniecība	6
Funkcionālās zonas un to izmantošana	7
Savrupmāju apbūves teritorijas	7
Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas.....	8
Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas.....	10
Jauktas centra apbūves teritorijas	10
Publiskās apbūves teritorijas	11
Rūpniecības apbūves teritorijas	12
Transporta infrastruktūras teritorijas	14
Tehniskās apbūves teritorijas	15
Dabas un apstādījumu teritorijas.....	18
Mežu teritorijas.....	21
Lauksaimniecības teritorijas.....	22
Ūdeņu teritorijas.....	24
Secinājumi.....	26
TERITORIJAS PLĀNOJUMA RISINĀJUMI	27
Teritorijas plānojuma atbilstība ilgtspējīgas attīstības stratēģijai	27
Plānojuma koncepcija	27
Apdzīvotās vietas un to robežas	27
Funkcionālās zonas	29
Funkcionālo zonu izmantošana.....	30
Teritorijas izmantošanas un apbūves parametri	31
Sarkanās līnijas.....	31
Grafiskās daļas risinājumi.....	34

Ievads

Rugāju novada teritorijas plānojums ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kam netiek noteikts darbības termiņš. Teritorijas plānojumu vajadzības gadījumā var grozīt vai detalizēt.

Rugāju novads tika izveidots pēc administratīvi teritoriālās reformas 2009.gadā, un tas sastāv no Rugāju un Lazdukalna pagastiem, līdz ar to teritorijas izmantošanas un apbūves prasības noteica Rugāju pagasta teritorijas plānojums 2005.-2017.gadam un Lazdukalna pagasta teritorijas plānojums 2008. – 2020.gadam. Abu teritorijas plānojumu ietvaros tika izstrādāti vides pārskati.

Rugāju novada teritorijas plānojuma izstrāde tika uzsākta ar Rugāju novada domes 2017.gada 2.februāra lēmumu Nr. 55 "Par Rugāju novada domes teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu", jo 2017.gadā beidzās Rugāju pagasta teritorijas plānojuma 2005.-2017.gadam darbības termiņš.

Rugāju novada teritorijas plānojums izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumu Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” un Ministru kabineta 13.04.2013. noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”.

Saskaņā ar 2004.gada 23.februāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” III daļu notika konsultācijas ar Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālo vides pārvaldi, Veselības inspekcijas Vidzemes kontroles nodaļu un Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālo administrāciju. Kā rezultātā Vides pārraudzības valsts birojam tika lūgts izvērtēt nepieciešamību pēc ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras. Saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja 2017.gada lēmumu Nr.18 Rugāju novada teritorijas plānojumam netika piemērota stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.

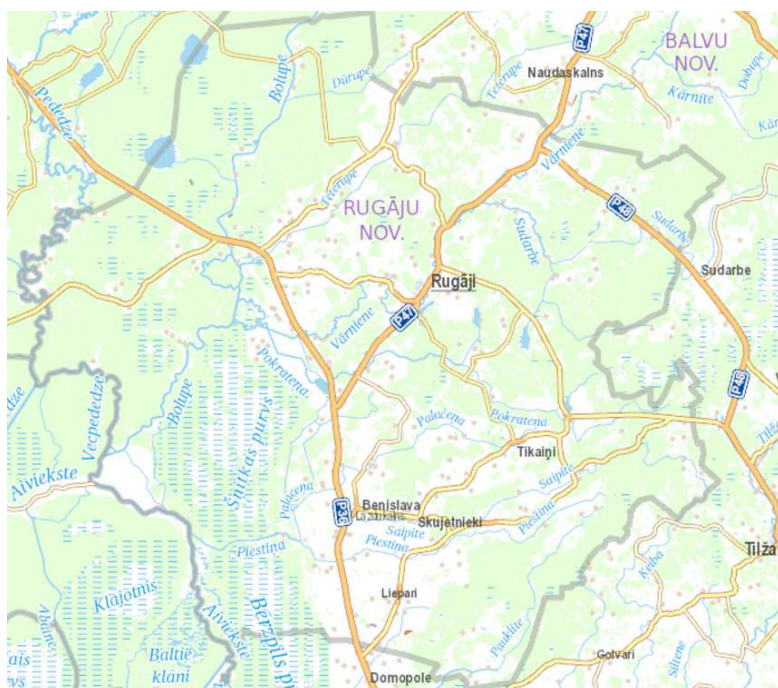
Rugāju teritorijas plānojums sastāv no četrām daļām - Paskaidrojuma raksts, Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, Grafiskā daļa un Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi. Paskaidrojuma raksts ietver Rugāju pagasta teritorijas plānojuma 2005.-2017.gadam un Lazdukalna pagasta teritorijas plānojuma 2008. - 2020.gadam īstenošanas izvērtējumu, kā arī Rugāju novada teritorijas plānojuma risinājumu aprakstu un tā atbilstību Rugāju novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi nosaka prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā, apbūves parametrus un citas prasības. Grafisko daļu veido novada karte, kur attēlots funkcionālais zonējums, aizsargjoslas un dažādi infrastruktūras objekti un teritorijas. Karte sastādīta izmantojot Latvijas Ģeotelpiskās informācija aģentūras 2016.gadā sagatavotās topogrāfiskās kartes mērogā 1:10000. Pārskatā par teritorijas plānojuma izstrādi ir apkopoti visi ar teritorijas plānojumu saistīti dokumenti un materiāli. Rugāju novada saistošie noteikumi ir Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskās daļas karte.

RUGĀJU UN LAZDUKALNA PAGASTU TERITORIJAS PLĀNOJUMU ĪSTENOŠANAS IZVĒRTĒJUMS

Rugāju un Lazdukalna pagastu teritorijas plānojumu īstenošanas izvērtējumā tiek apskatīts pagastu apdzīvojums, būvniecība un esošo funkcionālo zonu izmantošana un to atbilstība 30.04.2013. Ministru kabineta noteikumos Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" noteiktajām funkcionālajām zonām.

Apdzīvojums

Rugāju novads ir lauku (pagastu) novads, kas izveidojies 2009.gada 1.jūlijā, apvienojoties Rugāju un Lazdukalna pagastiem. Novada kopējā platība ir 512,86 km², tai skaitā 318,48 km² Rugāju pagasts un 194,38 km² Lazdukalna pagasts.

1. attēls "Rugāju novada apdzīvojums"¹

Novada apdzīvojumu veido viensētas, viensētu grupas (attēlā attēlotas ar pelēkiem punktiņiem), padomju gados ap lauksaimniecības objektiem veidotā daudzdzīvokļu apbūve (Tikaiņi, Liepāri) un ciemu statusu ieguvušās apdzīvotās vietas Rugāji, Benislava, Skujetnieki. Pašlaik ciemos dzīvo aptuveni 36,4% no visiem novada iedzīvotājiem. Rugājos dzīvo 566 iedzīvotāji, Benislavas ciemā dzīvo 137 cilvēki un Skujetniekos dzīvo 132 cilvēki. Rugāji ir novada administratīvais centrs, bet Benislavā atrodas Lazdukalna pagasta pārvalde.

Iedzīvotāju skaits kā visos Latvijas novados, izņemot Pierīgu, turpina samazināties. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2016.gadā novadā bija 2293 iedzīvotāju, savukārt 2010.gadā 2461 iedzīvotāji, kas ir aptuveni par 7% mazāk kā 2010.gadā, skatīt 1. tabulu.

1. tabula "Iedzīvotāju skaits un blīvums"²

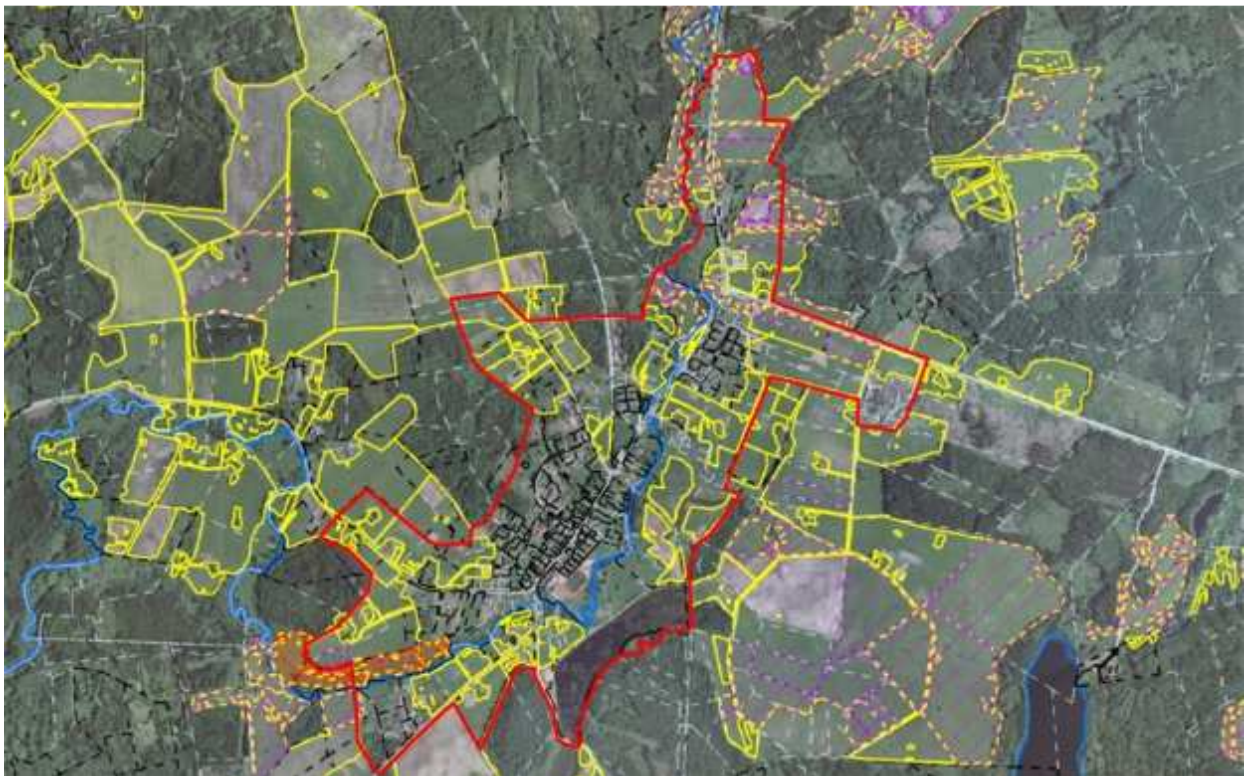
	2010.gads	2013.gads	2016.gads
Iedzīvotāju skaits	2 461	2 365 (↓)	2 293 (↓)
Iedzīvotāju blīvums (cilv. uz km ²)	5	5	4 (↓)

¹ Izkopējums no Karšu izdevniecības "Jāņa sēta" kartes

² Izmantoti Centrālās statistikas pārvaldes dati

Rugāju ciems

Saskaņā ar Rugāju pagasta plānojumu, Rugāju ciema teritorijas platības ir 3,36 km². Ciema struktūru veido Kurmenes iela, ap kuru vēsturiski veidojusies dzīvojamā apbūve. Ciema centrs ir Kurmenes un Skolas ielas krustojums, kur atrodas dažādi darījumu un pakalpojumu objekti. Ražošanas teritorijas koncentrējušās ciema rietumu daļā, kas ir nost no dzīvojamās apbūves. Sabiedriskie objekti lielākoties izvietojušies ciema dienvidu daļā pie Vārnienes upes. Aptuveni 1 km² platībā, neskaitot esošo apbūvi, ir noteikts funkcionālais zonējums *Individuālās dzīvojamās apbūves teritorijas*. Laika periodā no 2005.–2016.gadam minētajā funkcionālajā zonā nav veidojusies jauna apbūve, kas skaidrojams ar cilvēku finansiāliem resursiem un iedzīvotāju skaita samazināšanos. Pašlaik neapbūvētās teritorijas lielākoties tiek izmantotas lauksaimniecības vajadzībām. Lauku atbalsta dienesta Lauku bloku kartē (2. attēls) ar sarkanu līniju iezīmēta Rugāju ciema robeža, savukārt ar dzeltenu krāsu attēlotas teritorijas, kas saņem platību maksājumus par apsaimniekotu lauksaimniecības zemi. Ņemot vērā iepriekšminēto, būtu nepieciešams samazināt Rugāju ciema administratīvo robežu un daļai zemes vienību mainīt funkcionālo zonējumu uz Lauksaimniecības teritorijām.

2. attēls "Rugāju ciema robeža"³

Benislavas ciems

Saskaņā ar Lazdukalna teritorijas plānojumu Benislavas ciema platības ir 0,245 km². Ciema struktūru veido Skolas un Bērzu ielas, ap kurām izveidojusies dzīvojamā un sabiedriskā apbūve. Ciema robeža noteikta atbilstoši esošajai situācijai, neplānojot jaunas dzīvojamās apbūves teritorijas. Ciema robežas vietām nav noteiktas precīzi un nesakrīt ar zemes vienību robežām, tāpēc būtu nepieciešamas robežas precizēt atbilstoši mēroga noteiktībai.

³ Attēla pamatā izmantota Lauku atbalsta dienesta Lauku bloka karte

3. attēls "Benislavas ciema robeža"⁴

4. attēls "Skujetnieku ciema robeža"³

Skujetnieku ciems

Saskaņā ar Lazdukalna teritorijas plānojumu Skujetnieku ciema platība ir 0,2 km², kas ir vēl mazāk par Benislavas ciemu. Ciema struktūru arī veido maģistrālā iela (Liepu iela), ap kuru izveidojusies dzīvojamā apbūve. Arī Skujetnieku ciemā robežas vietām nav noteiktas precīzi un nesakrīt ar zemes vienību robežām, tāpēc būtu nepieciešamas robežas precizēt atbilstoši mēroga noteiktībai.

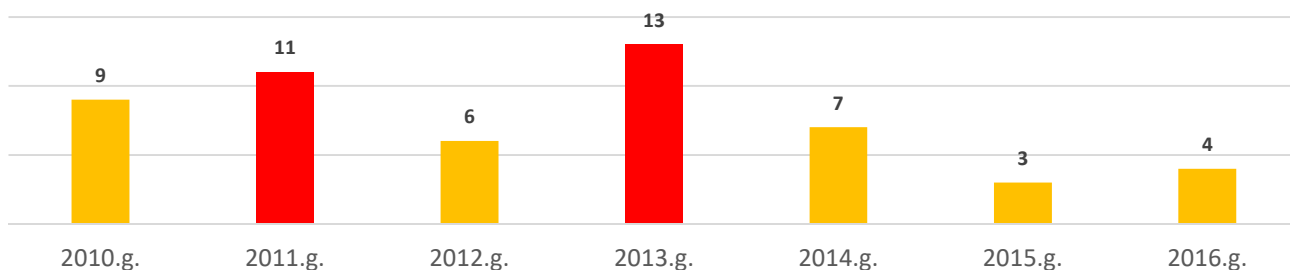
Būvniecība

Būvniecību līdz 2010.gadam Rugāju un Lazdukalna pagastos uzraudzīja Balvu rajona būvvalde, bet pēc administratīvi teritoriālās reformas būvniecību uzrauga Rugāju novada būvvalde. Saskaņā ar Rugāju būvvaldes sniegto informāciju, laika periodā no 2010. līdz 2016.gadam tika izdotas 53 būvatļaujas un ekspluatācijā pieņemti 35 objekti.

Dzīvojamajam fondam izsniegto būvatļauju skaits ir niecīgs, savrupmājām tā ir vidēji 1 būvatļauja gadā, savukārt daudzdzīvokļu mājām nav izsniegta neviena būvatļauja. Minētajā laika periodā ir izsniegtas būvatļaujas un pieņemti ekspluatācijā tādi sabiedriski nozīmīgi objekti kā Rugāju vidusskola, Rugāju tautas nams, Rugāju internāts un novada muzeja ēka, Rugāju skolas stadions, Rugāju sociālās aprūpes centrs un Lazdukalna saietas nams Benislavā.

Lielu daļu no izsniegto būvatļauju un ekspluatācijā pieņemto objektu veido inženiertīkli (elektrolīnijas, ūdens un kanalizācijas tīkli, meliorācijas sistēmas u.c.) un autoceļi (Valsts reģionālie un vietējas nozīmes, AS "Latvijas valsts meži"). Par nozīmīgiem objektiem novada attīstībā var uzskatīt Rugājos, Benislavā un Skujetniekos sakārtoto ūdenssaimniecību, izbūvējot jaunu un rekonstruējot esošos ūdensvada un kanalizācijas tīklus. Tāpat novada attīstībai ir ļoti nozīmīgs pārbūvētais Valsts reģionālais autoceļš P36 Rēzekne - Gulbene.

⁴ Attēlā izmantota Google Maps satelītkarte

5. attēls "izdoto būvatļauju skaits laikā periodā no 2010. - 2016.gadam"

Funkcionālās zonas un to izmantošana

Saskaņā ar 30.04.2013. Ministru kabineta noteikumiem Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk - MK noteikumi Nr. 240) 17.punktu, ir noteiktas 12 funkcionālās zonas, kas jāizmanto pie jauna teritorijas plānojuma izstrādes:

- 1) savrupmāju apbūves teritorija (DzS);
- 2) mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM);
- 3) daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzD);
- 4) jauktas centra apbūves teritorija (JC);
- 5) publiskās apbūves teritorija (P);
- 6) rūpniecības apbūves teritorija (R);
- 7) transporta infrastruktūras teritorija (TR);
- 8) tehniskās apbūves teritorija (TA);
- 9) dabas un apstādījumu teritorija (DA);
- 10) mežu teritorija (M);
- 11) lauksaimniecības teritorija (L);
- 12) ūdeņu teritorija (Ū).

Rugāju pagasta teritorijas plānojumā 2005.-2017.gadam (turpmāk – Rugāju pagasta plānojums) un Lazdukalna pagasta teritorijas plānojumā 2008. – 2020.gadam (turpmāk – Lazdukalna pagasta plānojums) noteiktās funkcionālās zonas tikpat kā neatbilst minēto Ministru kabineta noteikumu punktam, tāpēc minēto teritorijas plānojumu funkcionālās zonas ir jāpielāgo jaunajām funkcionālajām zonām.

Savrupmāju apbūves teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 240 25.punktu, Savrupmāju apbūves teritorijas funkcionālā zona noteikta, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve.

Rugāju pagasta plānojumā šai funkcionālajai zonai atbilstu *Individuālās dzīvojamās apbūves teritorijas* funkcionālā zona, savukārt Lazdukalna pagasta plānojumā atbilstu funkcionālā zona ar tādu pašu nosaukumu - *Savrupmāju apbūves teritorija*.

Rugāju pagasta plānojumā *Individuālās dzīvojamās apbūves teritorijas* noteiktas Rugāju ciemā un Tikaiņos. Rugāju ciemā tās veido esošā apbūve - savrupmājas un viensētas un neapbūvētās zemes vienības. Neapbūvētās zemes vienības saskaņā ar Lauku atbalsta dienesta Lauku bloku karti ir apstrādātas lauksaimniecības zemes, kas saņem platību maksājumus. Tikaiņos *Individuālās dzīvojamās apbūves teritorijas* noteiktas pa esošo apbūvi.

6. attēls "Rugāju ciema apbūve skatā no estrādes puses" (foto 14.04.17.)

7. attēls "Neapbūvētās zemes vienību teritorijas Rugāju ciemā" (foto 19.05.17.)

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 240 27.punktu, Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas funkcionālā zona ir dzīvojamā apbūve līdz trijiem stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru.

Rugāju pagasta plānojumā šai funkcionālajai zonai atbilstu *Daudzdzīvokļu apbūves teritorijas*, jo apbūves maksimālais stāvu skaits ir trīs stāvi, savukārt Lazdukalna pagasta plānojumā atbilstu funkcionālā zona *Daudzdzīvokļu ēku apbūves teritorijas*, kur arī stāvu skaits nepārsniedz trīs stāvus.

Rugāju pagastā *Daudzdzīvokļu apbūves teritorijas* noteiktas tikai Rugāju ciemā un tās veido esošās trīsstāvigās daudzdzīvokļu ēkas Skolas ielā. Lazdukalna pagastā *Daudzdzīvokļu ēku apbūves teritorijas* noteiktas Benislavas un Skujetnieku ciemos, ko veido esošās, padomju gados būvētās divu un trīs stāvu ēkas. Liela daļa no ēku dzīvokļiem ir neapdzīvoti. Benislavā var uzskatīt, ka daudzdzīvokļu

apbūves teritorijas atrodas ciema centrā Bērzu ielas sākumā. Skujetnieku ciemā tās arī atrodas centra daļā, Liepu ielā. Ēka, kas atrodas Liepu ielā 4, nesen ir nosiltināta, kas liek secināt, ka māja ir apdzīvota. Saskaņā Rugāju novada Būvvaldes sniegto informāciju, laika periodā no 2006. līdz 2016.gadam nav bijis pieprasījums attīstīt jaunas daudzdzīvokļu ēku apbūves teritorijas.

8. attēls "Renovētā mazstāvu dzīvojamā apbūve Skolas ielā"
(foto 19.05.17.)

9. attēls "Nerenovētā mazstāvu dzīvojamā apbūve Skolas ielā"
(foto 14.04.17.)

10. attēls "Mazstāvu dzīvojamā apbūve Benislavā, Bērzu ielā"
(foto 19.05.17.)

11. attēls "Skats uz mazstāvu dzīvojamo apbūvi Skujetniekos"
(foto 19.05.17.)

12. attēls "Skats uz renovēto mazstāvu dzīvojamo apbūvi Skujetniekos"
(foto 19.05.17.)

Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas

Saskaņā ar Mk. noteikumiem Nr. 240 30. punktu *Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas* ir funkcionālā zona ar apbūvi no četriem un vairāk stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Rugāju un Lazdukalna pagastos nav dzīvojamās apbūves, kas būtu ar četriem un vairāk stāviem, tāpēc šī funkcionālā zona nav piemērojama.

Jauktas centra apbūves teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 33.punktu, Jauktas centra apbūves teritorijas funkcionālo zonu nosaka teritorijai, kurā vēsturiski izveidojies plašs jauktas izmantošanas spektrs vai ko izmanto par pilsētas, ciema vai apkaimes centru, kā arī apbūves teritorijai, ko plānots attīstīt par šādu centru.

Rugāju pagasta plānojumā šai funkcionālajai zonai atbilstu *Jauktas darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorijas* funkcionālā zona, savukārt Lazdukalna pagasta plānojumā atbilstu funkcionālā zona *Savrupmāju, darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorijas*.

Jauktas darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorijas funkcionālais zonējums noteikts lielākoties Rugāju ciemā un atrodas Kurmenes ielai krustojoties ar Skolas ielu, kā arī krustojumam pieguļošajās teritorijās, kur atrodas veikali un dažādu pakalpojumu objekti. To var uzskatīt par Rugāju ciema izteiktu centru. Minētā funkcionāla zona būtu nosakāma lielākā platībā, kas perspektīvā nekavētu attīstīt citus darījumu un pakalpojumu objektus. Ārpus Rugāju ciema šī funkcionālā zona noteikta Medņos, Dubļukalnā un Tikaiņos. Lazdukalna pagasta plānojumā funkcionālā zona *Savrupmāju, darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorijas* atrodas Benislavas un Skujetnieku ciemu centros. Benislavas ciemā tā veido esošo dzīvojamo apbūvi, kā arī darījumu un pakalpojumu objektus – vietējo veikalu un Lazdukalna *pasta nodaļu*. Skujetniekos *Savrupmāju, darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorijas* veido esošās, padomju gados būvētās ēkas un teritoriju ap tām, kur kādreiz atradās veikals.

13. attēls "Rugāju ciema centrs - Kurmenes un Skolas ielas krustojums"
(foto 14.04.17.)

14. attēls "Benislavas ciema centrs"
(foto 19.05.17.)

15. attēls "Skujetnieku ciema kādreizējais veikals un ēdnīca"
(foto 19.05.17.)

Publiskās apbūves teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 36.punktu, *Publiskās apbūves teritorija* ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu komerciālu vai nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru.

Rugāju pagasta plānojumā šai funkcionālajai zonai atbilstu *Sabiedrisko objektu apbūves teritorijas*, savukārt Lazdukalna pagasta teritorijas plānojumā atbilst funkcionālā zona *Darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorijas*.

Rugāju pagastā par *Sabiedrisko objektu apbūves teritorijām* noteiktas tādas Rugāju ciemā esošās sabiedriskās iestādes un objekti kā vidusskola, stadions, pirmsskolas izglītības iestāde, novada dome, sociālās aprūpes centrs un vēl citas. Lazdukalna pagastā *Darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorijas* atrodas Benislavas un Skujetnieku ciemos. Benislavas ciemā tās ietver esošo apbūvi - Eglaines pamatskolu, Lazdukalna saietu namu un teritoriju ap tām, kā arī Lazdukalna pagasta pārvaldes ēku Bērzu ielā 8. Skujetniekos minētā funkcionālā zona noteikta Skujetnieku lūgšanu namam un teritorijai ap to, kas tika izveidota 2001. gadā bijušajā ciemata katlu mājā.

16. attēls "Rugāju vidusskola un stadions"
(foto 14.04.17.)

17. attēls "Rugāju pirmsskolas izglītības iestāde"
(foto 19.05.17.)

18. attēls "Sociālās aprūpes centrs "Rugāji""
(foto 19.05.17.)

19. attēls "Nesen renovētā Eglaines pamatskola Benislavā"
(foto 19.05.17.)

20. attēls "Lazdukalna saietu nams Benislavā"
(foto 19.05.17.)

21. attēls "Lūgšanas nams Skujetniekos" (foto 19.05.17.)

Rūpniecības apbūves teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 39.punktu, *Rūpnieciskās apbūves teritorija* ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.

Rugāju pagasta plānojumā šai funkcionālajai zonai atbilstu *Jauktas ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas*, savukārt Lazdukalna pagasta teritorijas plānojumā atbilst funkcionālā zona *Ražošanas teritorijas*.

Rugāju pagastā *Jauktas ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas* atrodas gan Rugāju ciemā, gan ārpus tā. Rugāju ciemā šīs teritorijas ir gar Skolas ielu posmā no daudzdzīvokļu ēku garāžām līdz Meža ielai, iekļaujot daudzdzīvokļu ēku kādreizējās kūtis un darbnīcas un ar tām saistītās būves. Tāpat šīs teritorijas ir ciema ziemeļu daļā, kur atrodas Rugāju piensaimnieka kooperatīvā sabiedrība. Ārpus ciema *Jauktas ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas* ir padomju gados celtās, ar lauksaimniecību un mežsaimniecību saistītas ēkas, tādas kā fermas, graudu kaltes, gateri un citas būves. Lazdukalna pagastā *Ražošanas teritorijas* pārsvarā noteiktas ārpus ciemu teritorijām, līdzīgi kā Rugāju pagastā. Skujetnieku ciemā par *Ražošanas teritorijām* ir noteiktas Bērzu ielas daudzdzīvokļu ēku saimniecības ēkas jeb kūtis. Pagastu plānojumos minētajās funkcionālajās zonās nav nodalīts, kurās teritorijās var attīstīt smago rūpniecību un kurās to nedrīkst. Tāpat ārpus ciemiem daļa ražošanas teritoriju atbilstu funkcionālajai zonai *lauksaimniecības teritorijas*.

22. attēls "Ražošanas teritorijas Rugāju ciemā Skolas ielā"
(foto 14.04.17.)

23. attēls "Ražošanas teritorijas Rugāju piensaimnieka kooperatīvā sabiedrība" (foto 19.05.17.)

24. attēls "Ražošanas teritorijas pie Viksneniekiem Lazdukalna pagastā" (foto 19.05.17.)

25. attēls "Ražošanas teritorijas Tikaiņos" (foto 19.05.17.)

Rugāju un Lazduklanu pagastu plānojumos ir noteiktas arī Derīgo izrakteņu atradņu teritorijas. Šīs teritorijas arī atbilstu funkcionālajai zonai *Rūpnieciskās apbūves teritorija* gadījumos, kad jau notiek derīgo izrakteņu ieguve vai arī ir zināmas perspektīvās atradņu teritorijas. Derīgo izrakteņu ieguvi saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 240 ir atļauts arī Lauksaimniecības teritorijās un Mežu teritorijās.

Pašlaik derīgo izrakteņu ieguve notiek Rugāju pagastā divos karjeros - "Grantskalniņi" (kad. nr. 38740180012) un "Grantiņa" (kad. nr. 38740090301, 38740090154), kur tiek iegūta smilts un smilts grants. Karjeri "Ilganču karjers" (kad. nr. 38740160126) un "Cūksalas karjers" (kad. nr. 38740070091) ir izstrādāti. Pašvaldībai no minētajiem karjeriem pieder "Cūksalas karjers" un "Grantiņa". Izstrādāto karjeru "Cūksalas karjers" iedzīvotāji iecienījuši atpūtai.

26. attēls "Izstrādātais karjers "Cūkusalas karjers"" (foto 19.05.17.)

Transporta infrastruktūras teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 40.punktu, *Transporta infrastruktūras teritorija* nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru.

Rugāju un Lazdukalna pagastu plānojumos šai funkcionālajai zonai atbilstu *Satiksmes infrastruktūras teritorijas* funkcionālā zona, kas pagastu teritorijas plānojumos noteiktas ar vienādu nosaukumu un vienu izmantošanu. Šī funkcionālā zona ietver pagastos esošo transporta infrastruktūru, tādu kā valsts autoceļi, pašvaldības ielas, ceļi un komersantu autoceļi, kā arī ar to saistītā infrastruktūra.

27. attēls "Valsts reģionālais autoceļš P36 Rēzekne – Gulbene pie Benilsavas pagrieziņa" (foto 19.05.17.)

28. attēls "Valsts vietējais autoceļš V842, šķērsojot Pededzes upi" (foto 19.05.17.)

29. attēls "Kurmenes iela Rugājos" (foto 14.04.17.)

Tehniskās apbūves teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 45.punktu, *Tehniskās apbūves teritorija* ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru.

Rugāju pagasta plānojumā *Tehniskās apbūves teritorijām* atbilst divas funkcionālās zonas - *Inženierinfrastruktūras objektu apbūves teritorijas* un *Inženiertehniskās infrastruktūras teritorijas*. *Inženierinfrastruktūras objektu apbūves teritorijas* funkcionālā zona attiecas uz saimnieciska rakstura objektiem, kuru primārā funkcija nav rūpnieciskā ražošana (noliktavas, garāžas, stāvvietas, atklātas uzglabāšanas laukumi, inženierbūves), savukārt *Inženiertehniskās infrastruktūras teritorijas* funkcionālā zona attiecas uz esošajiem inženiertīkliem (elektroapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, telekomunikāciju tīkli u.c.). Lazdukalna pagasta plānojumā *Tehniskās apbūves teritorijām* atbilst arī divas funkcionālās zonas - *Tehnisko un saimniecisko objektu apbūves teritorijas* un *Tehniskās līnijbūvju teritorijas*. *Tehnisko un saimniecisko objektu apbūves teritorijas*, līdzīgi kā Rugāju pagasta plānojumā, attiecas uz komunālās saimniecības un inženierapgādes būvju izvietojumu (notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, ūdenstornis, urbums u.c.), savukārt *Tehniskās līnijbūvju teritorijas*, tāpat kā Rugāju pagasta plānojumā, attiecas uz esošajiem inženiertīkliem (elektroapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, telekomunikāciju tīkli u.c.). Šāds tehnisko apbūves teritoriju sadalījums ļoti sarežģī

teritorijas plānojuma izmantošanu, tāpēc, apvienojot minētas funkcionālās zonas vienā, būtiski vienkāršotos teritorijas plānojuma pielietojums.

30. attēls "Rugāju Ciema ūdenstornis" (foto 14.04.17.)

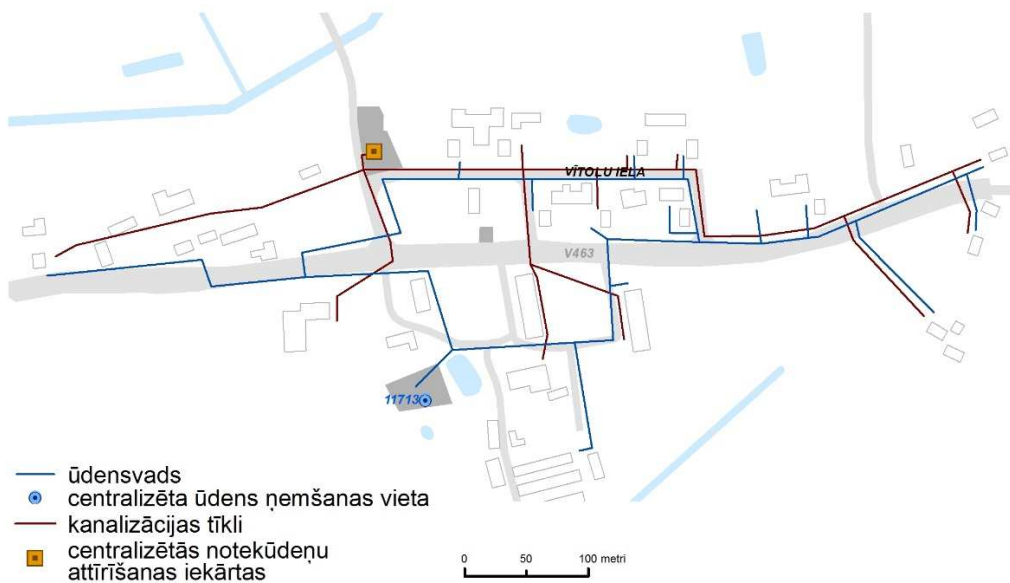
31. attēls "Transformatora apakšstacija pie Rugājiem" (foto 19.05.17.)

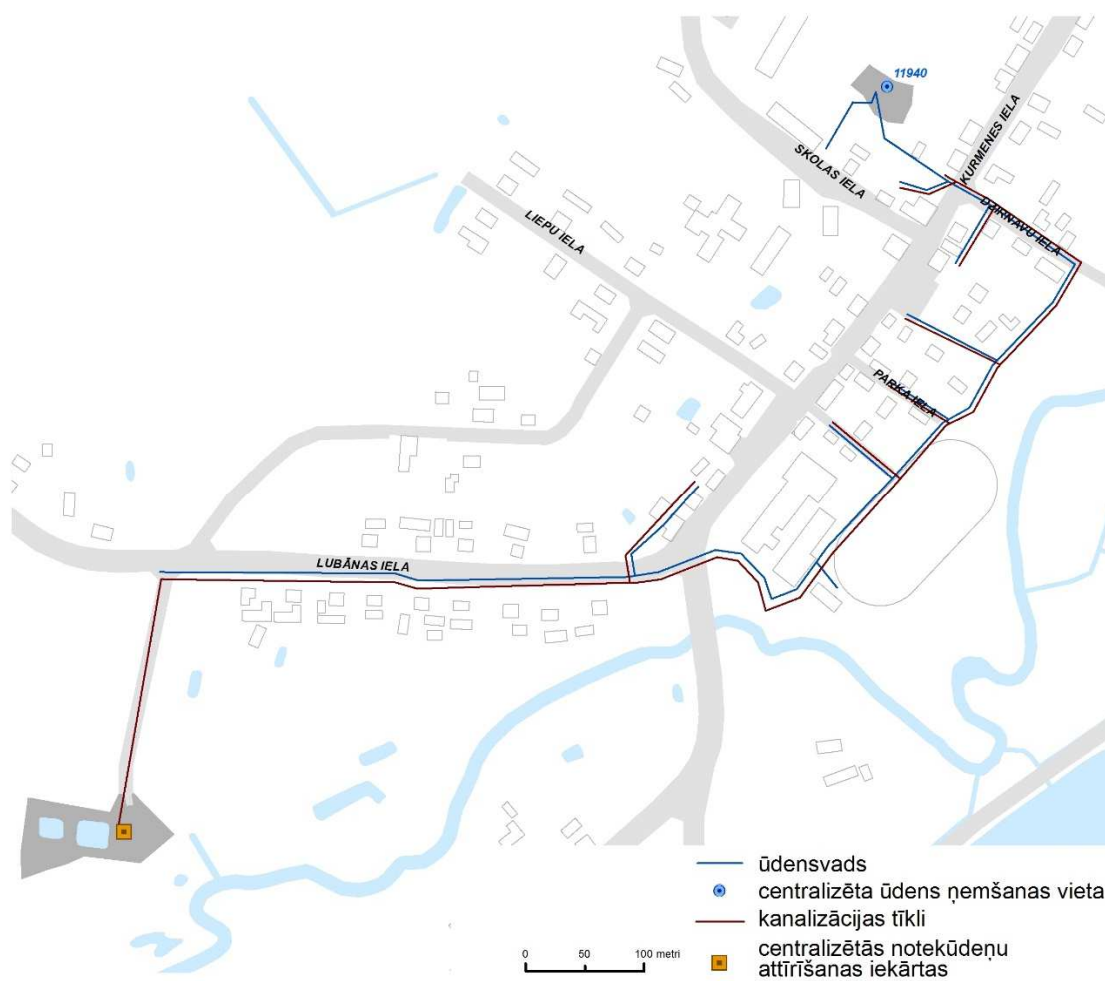
32. attēls "Transformatora apakšstacija pie Tikaiņos" (foto 19.05.17.)

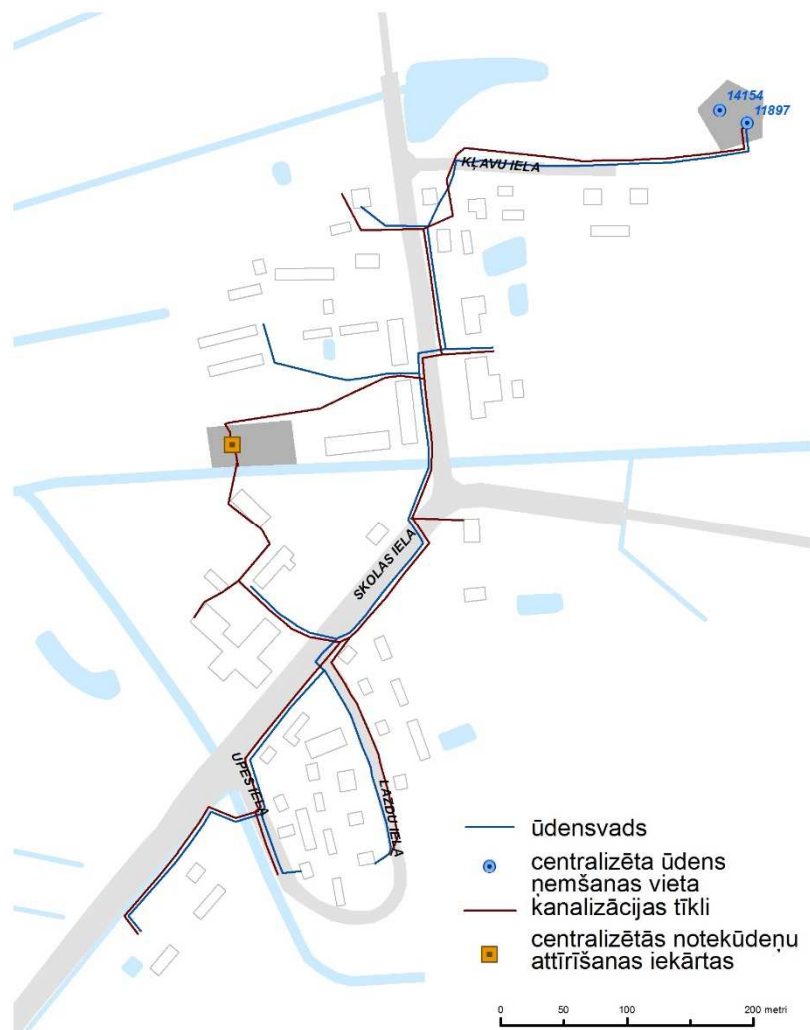
33. attēls "Transformatora apakšstacija Skujetniekos" (foto 19.05.17.)

34. attēls "Skujetnieku ciema ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli"

35. attēls "Rugāju ciema ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli"

36. attēls "Benislavas ciema ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli"

Dabas un apstādījumu teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 48.punktu, *Dabas un apstādījumu teritorija* ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves.

Rugāju pagasta plānojumā *Dabas un apstādījumu teritorijām* atbilstu trīs funkcionālās zonas - *Tūrisma un rekreācijas teritorijas*, *Labiekārtotās zaļās zonas teritorijas* un *Kapsētu teritorijas*. *Tūrisma un rekreācijas teritorijas* Rugāju ciemā ir estrāde ar teritoriju ap to, kā arī atpūtas vieta pie Rugāju ūdenskrātuves. Ārpus Rugāju ciema *Tūrisma un rekreācijas teritorijas* atrodas pie Pokrates ezera un Pededzes upes, iekļaujot brīvdienu mājas "Rūķīši" un viensētas Anengofa un Foršteja. *Labiekārtotās zaļās zonas teritorijas* atrodas tikai Rugāju ciemā pie Skolas ielas daudzdzīvokļu ēkam un gar Vārnienes upi. *Kapsētu teritorijas* veido esošās apbedījuma vietas - Bolupes, Cūkusalas, Čušļu, Dekšļu, Dubļukalna, Gaiļakalna, Grūzīšu, Kraukļevas, Mazpokratas, Pareizticīgo kapi Rugājos, Pokratas, Reibānu, Sebežu, Silenieku Stāmeru, Upetnieku, Vilkavas, Cepurnieku kapsēta.

Lazdukalna pagasta plānojumā *Dabas un apstādījumu teritorijām* atbilstu tikai viena funkcionālā zona - *Kapsētu teritorijas*. To veido esošās apbedījuma vietas - Lieparu, Mastarīgas, Slavītu, Vārnienas, Garosilu, Beņislavas un Komuļkalna kapsēta.

Ņemot vērā, ka funkcionālajā zonā *Dabas un apstādījumu teritorijas* iekļaujas dažādas funkcionālās zonas no pagastu plānojumiem, tās būtu nepieciešams indeksēt.

37. attēls "Rugāju estrāde" (foto 19.05.17.)

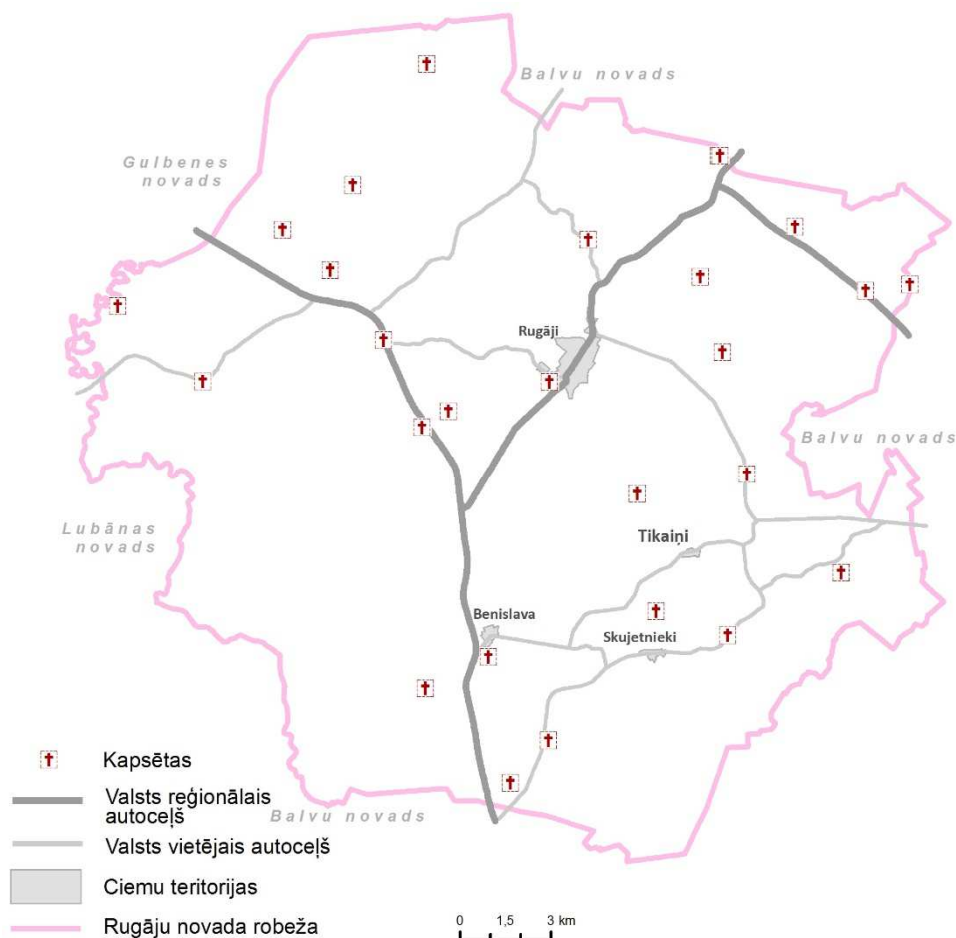
38. attēls "Atpūtas vieta pie Rugāju ūdens krātuves" (foto 19.05.17.)

39. attēls "Skats uz brīvdienu māju "Rūķīši" (foto 19.05.17.)

Kapsētu teritorijas veido esošās apbedījuma vietas - Bolupes, Cūkusalas, Čušļu, Dekšļu, Dubļukalna, Gaiļakalna, Grūzišu, Kraukļevas, Mazpokratas, Pareizticīgo kapi Rugājos, Pokratas, Reibānu, Sebetu, Silenieku Stāmeru, Upetnieku, Vilkavas, Cepurnieku kapsēta.

Lazdukalna pagasta plānojumā *Dabas un apstādījumu teritorijām* atbilstu tikai viena funkcionālā zona - *Kapsētu teritorijas*. To veido esošās apbedījuma vietas - Lieparu, Masterīgas, Slavītu, Vārnieņu, Garosilu, Beņislavas un Komuļkalna kapsēta.

Nemot vērā, ka funkcionālajā zonā *Dabas un apstādījumu teritorijas* iekļaujas dažādas funkcionālās zonas no pagastu plānojumiem, tās būtu nepieciešams indeksēt.

41. attēls "Garosilu kapi" (foto 19.05.17.)

42. attēls "Reibānu kapi" (foto 19.05.17.)

Mežu teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 51.punktu, *Mežu teritorija* ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un ar mežu saistīto galveno – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo – funkciju īstenošanai.

Funkcionālajai zonai *Mežu teritorijas* Rugāju un Lazdukalnu pagastu plānojumos atbilst viena funkcionālā zona - *Mežsaimniecības teritorijas*.

Rugāju pagastā *Mežsaimniecības teritorijas* aizņem aptuveni pusi no pagasta teritorijas, savukārt Lazdukalna pagastā aizņem mazāk nekā pusi. *Mežsaimniecības teritorijas* veido dažāda vecuma mežaudzes, izcirtumi, krūmāji, purvi, lauces un mežā esošās meliorācijas un transporta būves. Kā nozīmīgu *Mežsaimniecības teritorijas* daļu var uzskatīt dabas liegumu „Lubāna mitrājs”, kas izveidots 2009.gadā, lai nodrošinātu Latvijas lielākā iekšzemes mitrāju kompleksa vienotu aizsardzību. Dabas lieguma aizsardzību un izmantošanu reglamentē Ministru kabineta 2009. gada 10. februāra noteikumi Nr. 135 “Dabas lieguma “Lubāna mitrājs” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Minētais dabas liegums Rugāju pagastā aizņem 2494 ha, savukārt Lazdukalna pagastā 5006 ha. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas sniegto informāciju, *Mežsaimniecības teritorijās* Rugāju pagastā atrodas 12 mikroliegumi īpaši aizsargājamajām sugām (pieciem no tiem ir izveidotas buferzonas) - viens – baltmugurdzenim *Dendrocopos leucotos*, četri – mednim, divi – mazajam ērglim, viens – melnajam stārķim *Ciconia nigra*, trīs – parastajam plakanstaipeknim *Diphasiastrum complanatum* un viens – biokokam. Lazdukalna pagastā atrodas 6 mikroliegumi īpaši aizsargājamajām putnu sugām (trijiem no tiem ir izveidotas buferzonas) - viens – mazajam ērglim *Clanga pomarina*, viens – trīspirkstu dzenim *Picoides tridactylus* un četri – mednim *Tetrao urogallus*. Mikroliegumu un to buferzonu aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka 18.12.2012. Ministru kabineta noteikumi Nr.940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”.

Saskaņā ar AS “Latvijas valsts meži” sniegto informāciju, Rugāju un Lazdukalna pagastos tie apsaimnieko mazāk kā pusi no kopējām *Mežsaimniecības teritorijām*, pārējās *Mežsaimniecības teritorijas* ir privātas.

43. attēls “Jaunaudze Lazdukalna pagasta rietumu daļā pie valsts vietējā autoceļa V842” (foto 19.05.17.)

Lauksaimniecības teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 54.punktu, *Lauksaimniecības teritorija* ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem.

Rugāju un Lazdukalna pagasta plānojumos *Lauksaimniecības teritorijas* atbilst MK noteikumos Nr. 240 noteiktajai funkcionālajai zonai. Abos pagasta plānojumos *Lauksaimniecības teritorijas* veido pļavas, palienes un lauki, kas tiek izmantoti siena iegūšanai un dažādu kultūru audzēšanai, piemēram, ziemas un vasaras kviešiem, miežiem, auzām, vasaras un ziemas rapsim. Saskaņā ar Lauku atbalsta dienesta Lauku bloku karti, var secināt, ka liela daļa lauksaimniecības teritoriju ir apstrādāta, bet pagastā ir arī tādās lauksaimniecības teritorijas, kas ir aizaugušas ar krūmiem. Tā rezultātā lauksaimniecībai domātās platības apmežojas. Daļā lauksaimniecības teritoriju meliorācijas sistēmas ir novecojušas un nepilda savas funkcijas, kā rezultātā veidojas paaugstināts gruntsūdens līmenis.

44. attēls "Aizaugusi lauksaimniecības zeme" (foto 19.05.17.)

45. attēls "Meliorācijas grāvis pie poldera"

46. attēls "Apstrādāta lauksaimniecības zeme Rugāju pagastā" (foto 19.05.17.)

Lauksaimniecības teritoriju nozīmīga sastāvdaļa ir viensētas ar to saimniecības, kā arī padomju gados būvētās ar lauksaimniecību un mežsaimniecību saistītas būves (fermas, kaltes, gateri, garāžas u.c.). Pagastos atrodas daudz viensētu, kas nav apdzīvotas un daļa no tām ir ļoti sliktā stāvoklī. Tāpat daļa padomju gados būvēto bijušo lauksaimniecības būvju atrodas ļoti sliktā stāvoklī un degradē apkārtējo ainavu.

47. attēls "Viensēta Rugāju pagastā" (foto 19.05.17.)

48. attēls "Sabrukusi viensēta Lazdukalna pagastā" (foto 19.05.17.)

50. attēls "Nefunkcionējoša ferma Rugājos" (foto 19.05.17.)

Pagastos tradicionālās lauksaimniecības nozares ir piena un gaļas lopkopība un graudkopība - piena lopkopību saimniecību skaits ir dominējošais uzņēmējdarbības veids novadā. Lielākās zemnieku saimniecības Rugāju pagastā ir "VĪTOLI", "AGRUMI 2001", "SĀBRI", savukārt Lazdukalna pagastā lielākās zemnieku saimniecības ir "PODI" un "PUPĀJI". Visvairāk lauksaimniecību teritoriju ir Lazdukalna pagastā - gandrīz puse pagasta teritorijas, savukārt Rugāju pagastā tās aizņem aptuveni trešo daļu.

Lazdukalna pagasta rietumu daļā pie autoceļa P36 Rēzekne - Gulbene atrodas nacionālas nozīmes lauksaimniecības polderis „Kapūnes polderis”. Pamatā tas tiek izmantots ganībām, jo to apdraud īslaicīgs applūšanas risks pavasaros. Poldera izmantošanu nosaka 28.05.2003. Ministru kabineta noteikumi Nr.291 "Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām".

Rugāju un Lazdukalna pagastu *Lauksaimniecības teritorijas* Pededzes, Bolupes un Vānienes upju tuvumā pavasaros applūst. Visizteiktāk tas ir novērojams pie Pededzes Rugāju pagasta ziemeļrietumu daļā un lielākā daļā Vānienes upes krastu - no autoceļa P36 Rēzekne – Gulbene tilta līdz pat Balvu novada robežai.

Lauksaimniecības teritoriju arī papildina dažādi kultūrvēsturiski un dabas objekti - baznīcas, dižkoki u.c.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas sniegto informāciju Lazdukalna pagastā ir seši dižkoki (piecas parastās priedes *Pinus sylvestris* un viens parastais ozols *Quercus robur*), savukārt Rugāju pagastā 14 dižkoki (parastie ozoli) un seši potenciālie dižkoki (viens parastā vīksna *Ulmus laevis* un pieci parastie ozoli). Rugāju pagastā atrodas arī aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis "Medņu dižakmens". Dabas pieminekļu aizsardzību un izmantošanu regulē 16.03.2010. Ministru kabineta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". Dižkoki un dabas piemineklis attēlots grafiskās daļas kartēs.

51. attēls "Skats uz lauksaimniecības polderi „Kapūnes polderis”" (foto 19.05.17.)

52. attēls "Augustovas baznīca" (foto 19.05.17.)

Ūdeņu teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 57.punktu, *Ūdeņu teritorija* ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdens resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai.

Rugāju pagasta plānojumā funkcionālajai zonai *Ūdeņu teritorijas* atbilstu funkcionālā zona - *Ūdenstilpju un ūdensteču teritorijas*, savukārt Lazdukalna pagastā atbilstu funkcionālā zona - *Virszemes ūdeņu teritorijas*. Rugāju pagastā lielākie ūdensobjekti ir Lazdags un Kalnis, abi ezeri robežojas ar Gulbenes novadu. Bez minētajiem ezeriem pagastā ir arī citas ūdenstilpnes - Rugāju ūdens krātuve, Boževas ezers, Ilganču ezers, Džūkstes ezers, Pokrates ezers un vēl citas. Atpūtai visvairāk tiek izmantota Rugāju ūdens krātuve Rugāju ciema pusē, kur atrodas labiekārtota atpūtas vieta, kā arī ūdenskrātuves dienvidu daļa, kur atrodas brīvdienu mājas "Rūķīši". Novada iedzīvotāji arī ir iecienījuši Cūksalas karjeru, kas atrodas Rugāju pagasta ziemeļu daļā un ir ērti sasniedzams no valsts reģionālā autoceļa P48 Kārsava - Tilža- Dubļukalns. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes

Latgales reģionālās administrācijas sniegto informāciju, Pokrates ezerā ir izveidots dabas liegums, lai nodrošinātu aizsardzību vienam no trīs ezeriem Latvijā, kurā aug peldošais ezerrieksts *Trapa natans* (relikta suga, Latvijā atrodama aiz izplatības areāla ziemeļu robežas), kā arī teritorijā sastopamajiem purvainajiem mežiem. Dabas lieguma aizsardzību un izmantošanu reglamentē Ministru kabineta 16.03.2010. noteikumu Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 1. un 5. nodaļa. Pagastā ir arī daudz mazu upīšu, lielākās upes ir Pededze, Vārniene, Bolupe, Terupe, Pokratiņa un Palaceņa.

Lazdukalna pagastā *Virszemes ūdeņu teritorijas* lielākais ūdensobjekts ir Kapūtnes ezers, kas atrodas pie autoceļa P36 Rēzekne – Gulbene, savukārt daudz mazu ezeriņu atrodas dabas liegumā „Lubāna mitrājs”. Cauri dabas lieguma teritorijai tek Aiviekste, Vecpededze, Bolupe un vēl citas mazas upes.

Abu pagastu plānojumos daļa ūdensteču ir pieskaitāmas pie funkcionālās zonas - *Lauksaimniecības teritorijas*.

53. attēls "Pededze Rugāju pagastā, robežojoties ar Daugstu pagastu" (foto 19.05.17.)

54. attēls "Vārnienes upe Rugāju pagastā" (foto 19.05.17.)

55. attēls "Rugāju ūdenskrātuve" (foto 19.05.17.)

Secinājumi

Abu pagastu plānojumu darbības laikā nav bijis nepieciešams tos grozīt, kas liek secināt, ka funkcionālās zonas noteiktas atbilstoši vajadzībām.

Iedzīvotāju skaitam samazinoties, samazinās teritoriju pilnvērtīga izmantošana, kas visvairāk novērojams lauksaimniecības teritorijās sekojošos veidos:

- Lauksaimniecības teritorijas tiek aizaudzētas ar krūmiem, samazinot apstrādāto lauksaimniecības teritoriju platības, kā rezultātā pasliktinās meliorācijas sistēmu darbība;
- Palielinās neapdzīvoto mājojumu skaits (viensētas, daudzdzīvokļu mājas) un to sliktais stāvoklis (sabrukušas viensētas, daudzdzīvokļu mājas bez logiem un cauriem jumtiem), kas degradē vidi;
- Padomju gados lauksaimniecības vajadzībām būvētās ēkas netiek izmantotas, kā rezultātā veidojas grausti, degradējot apkārtējo ainavu.

Zemnieku saimniecības turpina apstrādāt lielāko daļu pagastu lauksaimniecības teritoriju, saņemot ES platību maksājumus un nodarbinot vietējos iedzīvotājus.

Pašvaldība, investējot līdzekļus publiskās apbūves teritoriju sakārtošanā (Rugāju skola, Rugāju sociālais aprūpes centrs, Lazdukalna tautas nams, u.c.), uzlabo iedzīvotājiem pieejamo pakalpojumu (kultūras, izglītības, sporta) kvalitāti.

Pašvaldībai investējot līdzekļus tehniskās apbūves teritorijās, kā arī atjaunojot un izbūvējot jaunas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, būtiski uzlabojās komunālie pakalpojumi iedzīvotājiem.

AS "Latvijas Valsts ceļi" un AS "Sadales tīkls" tehniskās apbūves teritorijās ir pārbūvējuši ceļus un elektrotīklus, kas uzlabo novada sasniedzamību un elektroapgādi.

Mežu teritorijās AS "Latvijas Valsts meži" izbūvēja autoceļus un meliorācijas sistēmas, kas uzlabo mežu apsaimniekošanu.

Ražošanas un lauksaimniecības teritorijās nav izbūvēti jauni ražošanas uzņēmumi.

Kopumā var secināt, ka augstākminētie ieguldījumi pagastu attīstībā nespēj apturēt iedzīvotāju skaita sarukšanu novadā.

TERITORIJAS PLĀNOJUMA RISINĀJUMI

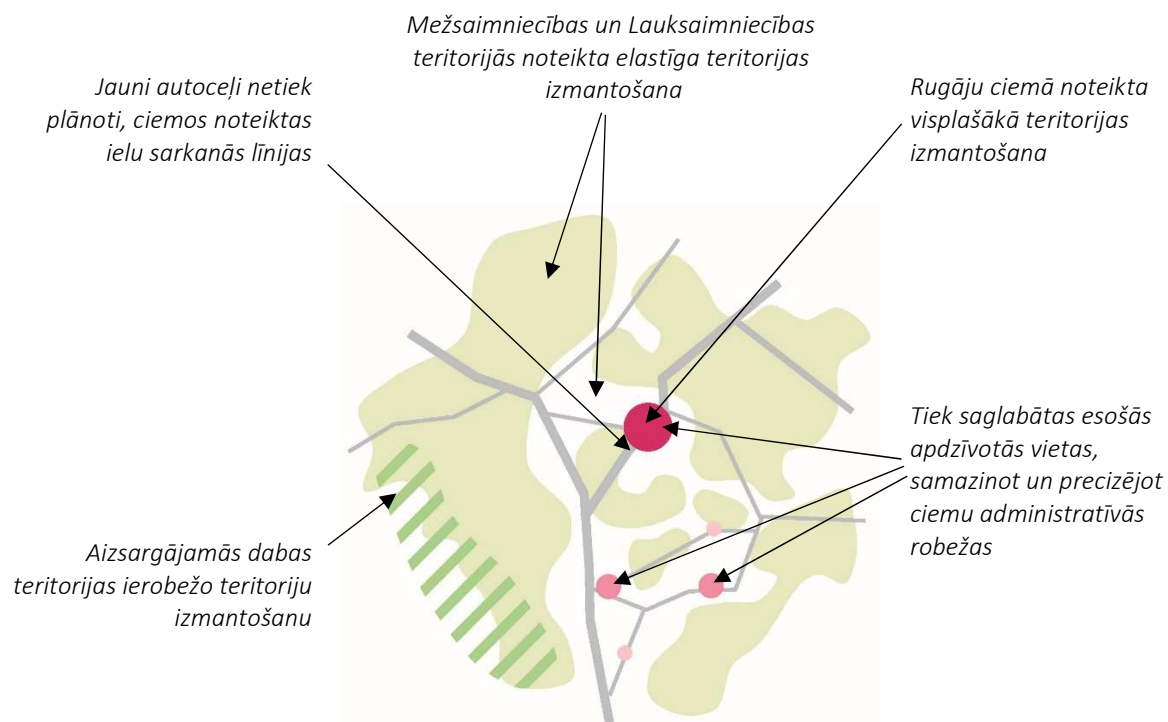
Teritorijas plānojuma atbilstība ilgtspējīgas attīstības stratēģijai

Rugāju novada teritorijas plānojuma risinājumi atbilst un nav pretrunā ar Rugāju novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2030 vīziju, stratēģiskajiem mērķiem un ilgtermiņa prioritātēm. Teritorijas plānojumā noteiktās funkcionālās zonas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ļauj novadā elastīgi izmantot lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijas, attīstīt uzņēmējdarbību, neierobežot cilvēka dzīves labklājību un neveicināt vides kvalitātes pasliktināšanos.

Saskaņā ar stratēģijas telpiskās attīstības perspektīvu, plānojumā novada lineāro struktūru saglabā transporta koridori. Dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību nodrošina aizsargājamo dabas teritoriju kompleksi. Apdzīvojumu veido Rugāji – novada nozīmes attīstības centrs un Benislava, Skujetnieki – vietējas nozīmes attīstības centri. Apdzīvotas vietas Tikaiņi un Liepari nav noteiktas par ciemiem, bet tas neierobežo tos veidot kā potenciālos vietējas nozīmes attīstības centrus.

Atbilstoši stratēģijas telpiskās attīstības perspektīvai, plānojumā noteiktas un atzīmētas problēmu un risku teritorijas – applūstošās teritorijas, potenciāli piesārņotās teritorijas un degradētās teritorijas.

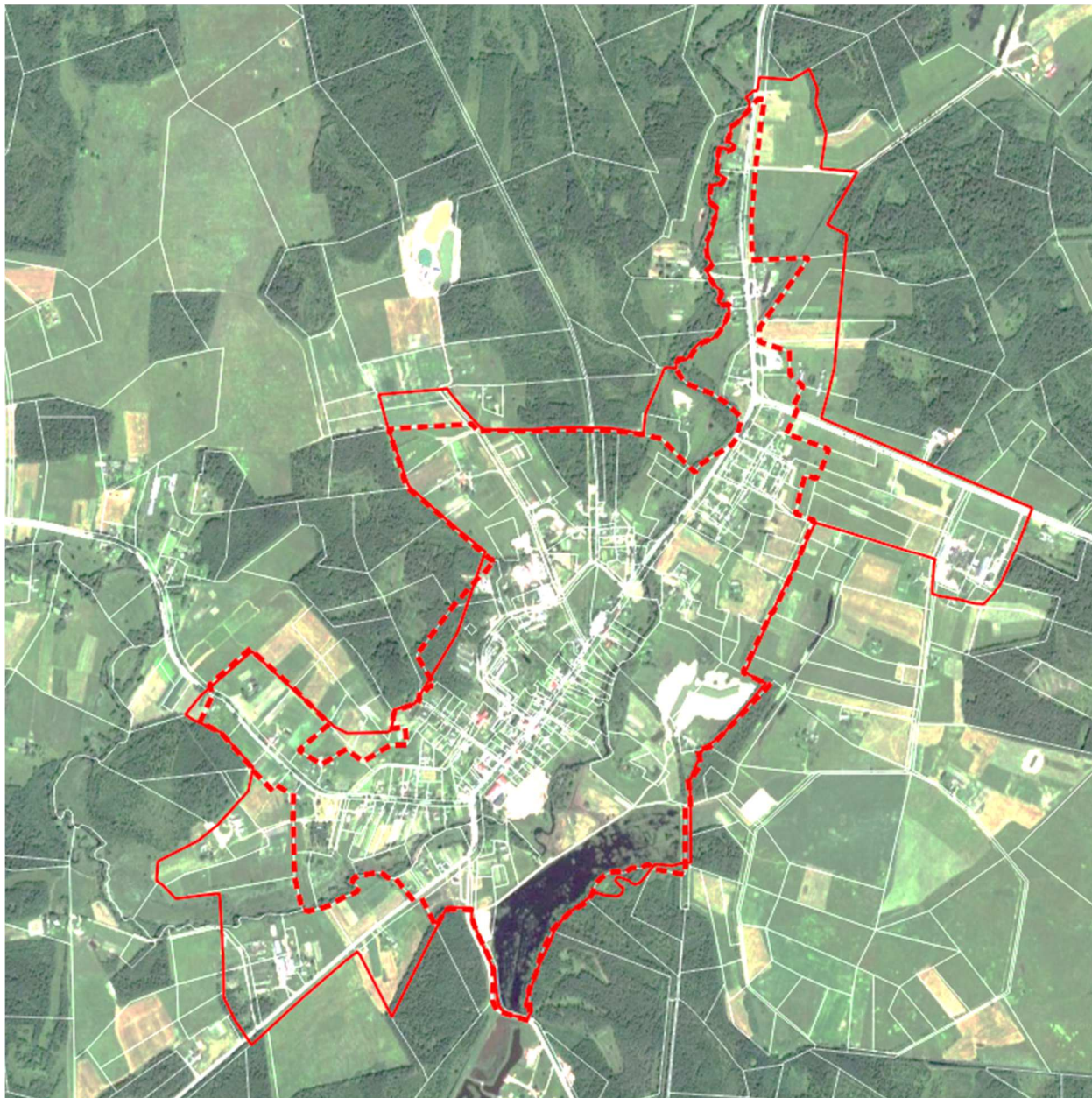
Plānojuma koncepcija

Apdzīvotās vietas un to robežas

Rugāju novada teritorijas plānojums paredz saglabāt jau esošos ciemus - Rugājus, Benislavu un Skujetniekus. Rugāju novada teritoriju veido vairākas vietas (Tikaiņi, Liepari, Medņi u.c), kur dzīvojamā apbūve koncentrējusies blīvāk nekā pārējā lauku teritorijā. Taču, ņemot vērā iedzīvotāju skaita samazināšanos, pieejamo infrastruktūru un pakalpojumus, neviena no šīm apdzīvotām vietām neatbilst ciema statusam.

Balstoties uz plānojuma sadaļas “Rugāju un Lazdukalna pagastu teritorijas plānojumu īstenošanas izvērtējums” informāciju, kā arī ņemot vērā pašreizējās tendences, Rugāju ciema robeža būtu jāsamazina aptuveni par 1 km², kur kādreiz bija plānota dzīvojamā apbūve. Plānojuma izstrādes procesā bija iecere vēl vairāk samazināt ciema robežu ziemeļu virzienā, taču Rugāju sociālais aprūpes centrs un blakus esošā Rugāju piensaimnieka kooperatīvā sabiedrība ir neatņemama Rugāju ciema sastāvdaļa. Nosakot robežu, tika ņemts vērā arī zemes vienību robežu izvietojums. Attēlā Nr.56 ar sarkanu nepārtrauktu līniju attēlota esošā robeža, savukārt ar raustītu līniju - jaunā ciema robeža.

56. attēls “Esošās un plānotās Rugāju ciema robežas”⁵

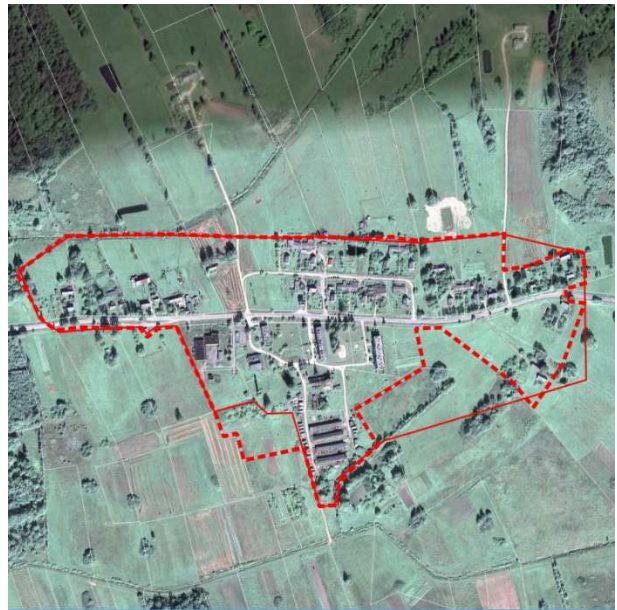
Benislavas un Skujetnieku ciema robežas tiek saglabātas, iekļaujot esošo apbūvi. To robežas ir precizētas pēc zemes vienību vai dabā redzamām robežām. Būtiskākās izmaiņas ir Benislavas ciema ziemeļu daļā, kur ciema teritorijai tiek pievienotas divas zemes vienības, kur atrodas

⁵ Attēlā izmantota Google Maps satelītkarte

mājsaimniecības. Skujetnieku ciemā robežas izteikti precizētas pa zemes vienību un dabā redzamām robežām.

57. attēls "Esošās un plānotās Benislavas ciema robežas"⁶

58.attēls "Esošās un plānotās Skujetnieku ciema robežas"⁶

Funkcionālās zonas

Balstoties uz Paskaidrojuma raksta sadaļā "Rugāju un Lazdukalna pagastu teritorijas plānojumu īstenošanas izvērtējums" veikto esošo funkcionālo zonu izvērtējumu, Rugāju novada teritorijas plānojumā ir noteiktas sekojošas 11 funkcionālās zonas ar šādiem apzīmējumiem:

- 1) Savrupmāju apbūves teritorija (DzS);
- 2) Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM);
- 3) Jauktas centra apbūves teritorija (JC);
- 4) Publiskās apbūves teritorija (P);
- 5) Rūpniecības apbūves teritorija (R, R1, R2);
- 6) Transporta infrastruktūras teritorija (TR);
- 7) Tehniskās apbūves teritorija (TA);
- 8) Dabas un apstādījumu teritorija (DA, DA1);
- 9) Mežu teritorija (M);
- 10) Lauksaimniecības teritorija (L);
- 11) Ūdeņu teritorija (Ū).

Rugāju novada teritorijas plānojumā netiek plānotas jaunas dzīvojamās apbūves teritorijas, bet tieši pretēji - tās tiek samazinātas Rugāju ciema teritorijā, tādējādi samazinot ciema robežu. Arī jaunas ražošanas teritorijas novadā netiek plānotas, tiek saglabātas esošās. Daļa no pagastu plānojumos noteiktās ražošanas teritorijas atbilst Lauksaimniecības teritoriju izmantošanai. Transporta infrastruktūras teritorijas un tehniskās teritorijas netiek būtiski mainītas. Mežu un Lauksaimniecības teritorijas plānojumā noteiktas, analizējot topogrāfisko karti un ortofoto kartes, kā arī veicot apsekojumus dabā.

⁶ Attēlā izmantota Google Maps satelītkarte

Funkcionālo zonu izmantošana

Savrupmāju apbūves teritorijām ar apzīmējumu DzS galvenie izmantošanas veidi ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve. Šo teritoriju papildizmantošanā ir atļauta publisko, darījumu un ar atpūtu saistīta apbūve.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām ar apzīmējumu DzM galvenie izmantošanas veidi arī ir savrupmāju apbūve, kā arī rindu māju un daudzdzīvokļu māju apbūve ar stāvu skaitu līdz 3 stāviem. Šo teritoriju papildizmantošana tiek noteikta tādi pati, kā Savrupmāju apbūves teritorijām.

Jaunas dzīvojamās apbūves teritorijas netiek plānotas.

Jauktas centra apbūves teritorijas ar apzīmējumu JC ietver visplašāko teritorijas izmantošanas klāstu.

Publiskās apbūves teritorijas ar apzīmējumu P no Jauktas centra apbūves teritoriju galvenās izmantošanas atšķiras ar to, ka šeit nav atļauta dzīvojamā apbūve. Rindu un daudzdzīvokļu ēku apbūve ir atļauta kā papildizmantošana, taču papildus izmantošanā nav atļauts veidot apbūvi, kas saistīta ar ražošanu.

Rūpniecības apbūves teritorijām ir noteikti trīs apzīmējumi - R, R1, R2. Apzīmējums R nozīmē visplašāko teritorijas izmantošanu, un no R1 atšķiras ar to, ka R teritorijās ir atļauta smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve. Rūpniecības apbūves teritorijas ar apzīmējumu R2 ir novadā esošās derīgo izrakteņu ieguves vietas.

Transporta infrastruktūras teritorija ar apzīmējumu TR ir visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamā infrastruktūra ar to saistīto izmantošanu, savukārt Tehniskās apbūves teritorija ar apzīmējumu TA ir inženiertehniskās apgādes tīkli, objekti un ar to saistīta izmantošana.

Dabas un apstādījumu teritorijām tiek noteikti divi apzīmējumi – DA un DA1. Apzīmējums DA nozīmē, ka teritorija izmantojama ar rekreāciju, sportu, tūrismu, kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. Ar apzīmējumu DA1 tiek apzīmētas kapsētas.

Mežu teritorijām ar apzīmējumu M galvenie izmantošanas veidi ir ar mežsaimniecību saistītas darbības un dabas aizsardzība. Papildizmantošanā ir atļauts veidot dzīvojamo apbūvi (savrupmājas) un ar tūrismu un darījumiem saistītu apbūvi, kā arī iegūt derīgos izrakteņus.

Lauksaimniecības teritorijām ar apzīmējumu L galvenā izmantošana ir saistīta ar lauksaimniecību un ar to saistīto apbūvi, atļauta ir arī viensētu apbūve. Papildizmantošanā ir atļauta publiskā, darījumu un ar atpūtu saistīta apbūve, kā arī vieglās ražošanas uzņēmumu apbūve un derīgo izrakteņu ieguve.

Ūdeņu teritorijas ar apzīmējumu Ū ir novada ūdensobjekti, kurus ir atļauts izmantot saimnieciskai darbībai, rekreācijai un ar to saistītām būvēm, ievērojot dabas aizsardzību.

Vispārīgās prasības funkcionālo zonu izmantošanai noteiktas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 2. un 3. nodaļā.

Teritorijas izmantošanas un apbūves parametri

Rugāju novada teritorijas izmantošanas apbūves noteikumos ir noteikti pieci apbūves parametri:

- Apbūves augstums (stāvu skaits);
- Apbūves augstums (metri);
- Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība (m^2/ha);
- Maksimālais apbūves blīvums (%);
- Brīvās zaļās teritorijas rādītājs (%).

Apbūves parametri plānojumā noteikti, saglabājot pēctecības principu.

Maksimālais apbūves augstums novadā ir 3 stāvi ar jumta izbūvi, iekļaujoties 15 metru augstumā, kas atļauts Jauktas centra apbūves teritorijās, Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās un Rūpniecības apbūves teritorijās. Savrupmāju apbūves teritorijās, Lauksaimniecības teritorijās un Mežu teritorijās apbūvi atļauts veidot ar diviem stāviem un jumta izbūvi ne augstāk par 12 metriem. Dabas un apstādījumu teritorijās ēku augstums nedrīkst pārsniegt 8 metrus. Augstuma ierobežojumi nav attiecināmi uz arhitektoniskām vai tehniskām izbūvēm (piemēram, virsgaismām, skursteņiem, torņiem, karoga mastiem, elektronisko sakaru objektiem, vējrādītājiem vai zibens novadītājiem).

Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība 3000m^2 ir noteikta Savrupmāju apbūves teritorijām un Jauktas centra apbūves teritorijām. Savukārt 5000m^2 ir noteikti Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām un Lauksaimniecības teritorijām ciemā. Lauksaimniecības teritorijām ārpus ciemiem un Meža teritorijām minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir noteikta 2 hektāri.

Maksimālais apbūves blīvums (turpmāk - apbūves blīvums) ir noteikts gandrīz katrai funkcionālajai zonai, izņemot Dabas un apstādījumu teritorijām, Tehniskās apbūves teritorijām un Rūpniecības apbūves teritorijām ar apzīmējumu R2, kas ir derīgo izrakteņu teritorijas. Vismazākais apbūves blīvums ir noteikts Lauksaimniecības teritorijām, un tas sastāda 10%, jo tās nav primāri domātas kā apbūves teritorijas. Savrupmāju apbūves teritorijām apbūves blīvums ir noteikts 30% apmērā, kas nav maz, jo minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir 3000m^2 . Jauktas centra apbūves teritorijām, Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām un Publiskās apbūves teritorijām apbūves blīvums noteikts 60%. Vislielākais apbūves blīvums noteikts Rūpniecības apbūves teritorijām, sastādot 70%.

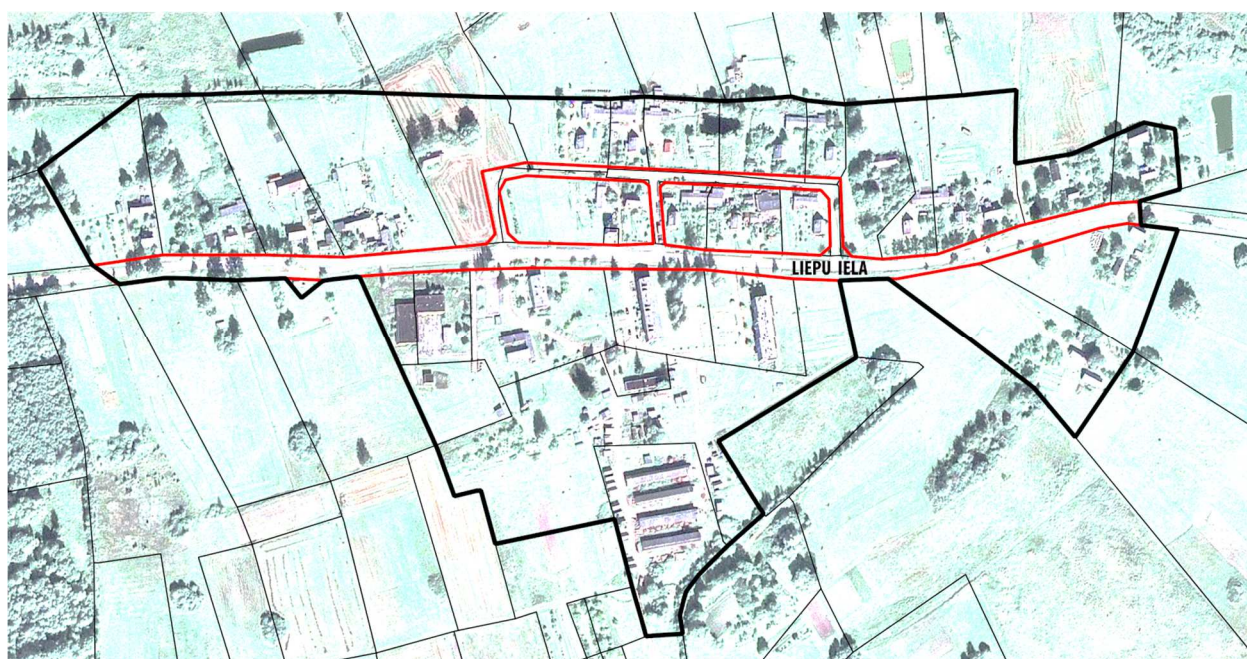
Brīvās zaļās teritorijas rādītājs noteikts lielākā daļā funkcionālo zonu attiecībā pret visu apbūvēto teritoriju. Brīvās zaļās teritorijas rādītājs nav noteikts Dabas un apstādījumu teritorijām, Lauksaimniecības teritorijām, Meža teritorijām un Rūpniecības apbūves teritorijām ar apzīmējumu R2, kas ir derīgo izrakteņu teritorijas. Vislielākais brīvās zaļās teritorijas rādītājs noteikts Savrupmāju apbūves teritorijām nosakot 60%, savukārt vismazākais brīvās zaļās teritorijas rādītājs noteikts Rūpniecības apbūves teritorijām, sastādot 10%.

Sarkanās līnijas

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, sarkanās līnijas ir noteiktas Rugāju novada ciemos, un tās ir precizējamas atbilstoši mēroga noteiktībai lokālplānojumā, detālplānojumā vai zemes ierīcības projektā.

59. attēls "Rugāju ciema sarkanās līnijas"⁷

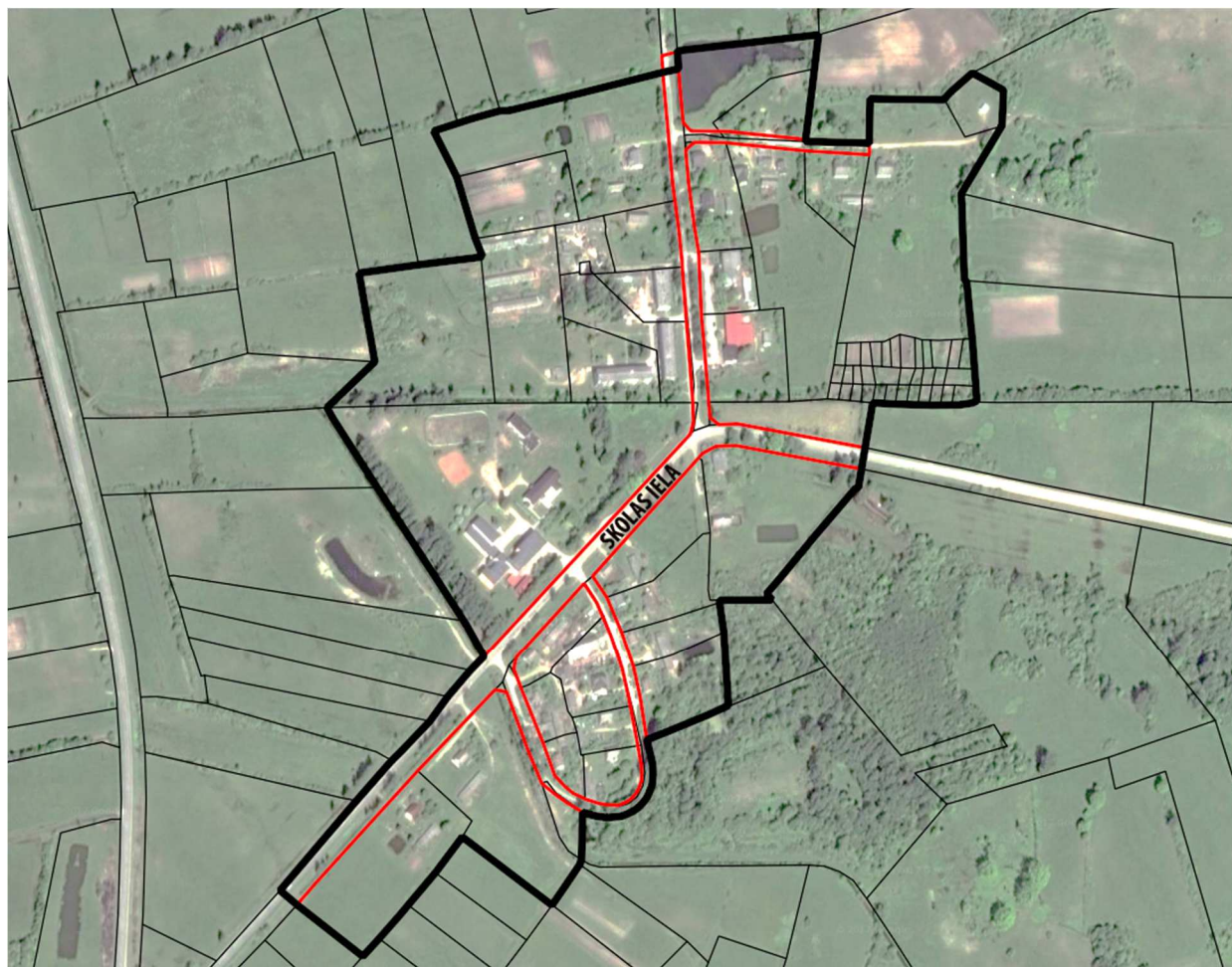

60. attēls "Skujetnieku ciema sarkanās līnijas"⁷

⁷ Attēlā izmantota Google Maps satelītkarte

Teritorijas plānojums paredz ielu klasifikāciju trīs kategorijās - tranzīta iela, maģistrālā iela un vietējās nozīmes iela. Tranzīta ielām minimālais sarkano līniju platums - 20 metri, maģistrālajām ielām - 18 metri un vietējās nozīmes ielām - 12 metri.

Tranzīta ielas statusam novadā atbilst tikai Kurmenes iela Rugājos. Maģistrālā iela Rugājos ir Lubānas iela, Benislavas ciemā - Skolas iela, Skujetniekos - Liepu iela. Vislielākā daļa ielu ir vietējās nozīmes ielas. Tranzīta un maģistrālajām ielām sarkano līniju platums lielākoties sakrīt ar ielu zemes vienību robežām.

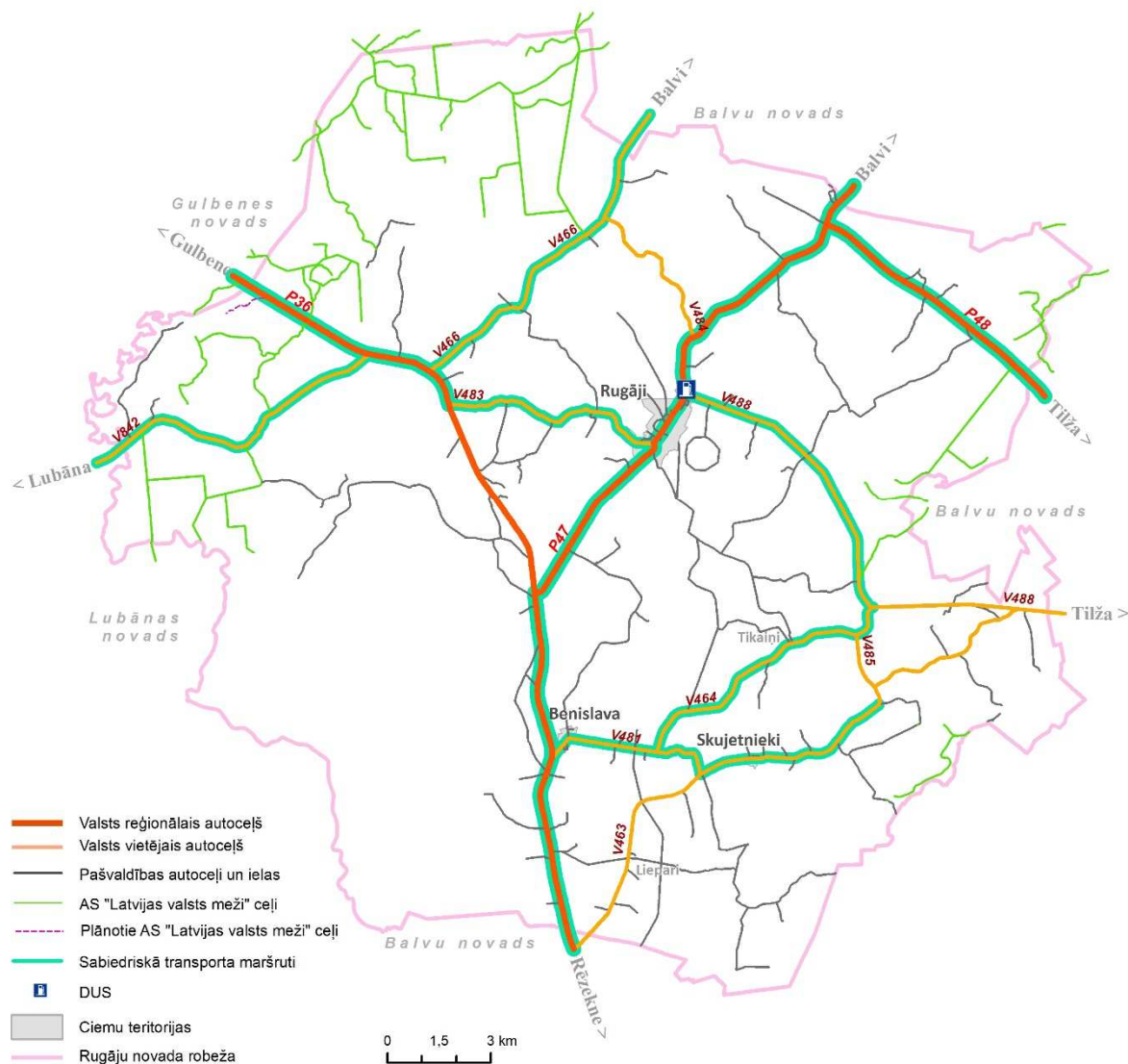

61. attēls "Benislavas ciema sarkanās līnijas"⁸

Vietējās nozīmes ielu zemes vienību robežu platumi ir ļoti neregulāri, kā rezultātā bija absolūti nepieciešams noteikt sarkano līniju koridorus, lai nākotnē nerastos problēmas ielās izbūvēt vai pārbūvēt nepieciešamo infrastruktūru.

Visas ciemu ielas, kā arī pašvaldības un valsts ceļi ir uzskaitīti apbūves noteikumu 3., 4. un 5. pielikumā. Plānojums neparedz jaunas transporta infrastruktūras teritorijas, jo nedz pašvaldība, nedz valsts neplāno būvēt jaunus autoceļus. Esošie novada ceļi attēloti 62. attēlā.

⁸ Attēlā izmantota Google Maps satelītkarte

62. attēls "Transporta infrastruktūras plāns"

Grafiskās daļas risinājumi

Rugāju novada teritorijas plānojuma grafisko daļu veido divas kartes - "Rugāju novada funkcionālais zonējums" un "Rugāju, Benislavas, Skujetnieku, Tikaiņu ciemu funkcionālais zonējums". Kartes sagatavotas, izmantojot aktuālāko Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras topogrāfisko karti ar mēroga noteiktību 1:10 000 un Ortofotokartes kartes.

Karte "Rugāju novada teritorijas funkcionālais zonējums" sagatavota izdrukai mērogā 1:17 000, kur attēlota sekojoša informācija:

- 11 funkcionālās zonas;
- Aizsargjoslas un apgrūtinājumi saskaņā ar Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk - apbūves noteikumu) 2.pielikumu;

- Apdzīvoto vietu un zemes vienību robežas;
- Valsts reģionālie un valsts vietējie autoceļi, pašvaldības ceļi un ielas, kā arī AS "Latvijas valsts meži" autoceļi;
- Inženiertehniskie tīkli un to objekti (20 kV elektrolīnijas ar transformatoriem, centralizētās ūdens ņemšanas vietas, pazemes ūdens novērošanas stacija "Kapūne", notekūdeņu attīrīšanas ietaises, mobilo sakaru torņi, valsts nozīmes ģeodēziskie atbalsta punkti);
- Dabas lieguma "Lubāna mitrājs" teritorija un tā funkcionālās zonas;
- Dabas liegums "Pokrates ezers"
- Miroliegumu teritorijas un to buferzonas;
- Dižkoki;
- Ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis "Medņu dižakmens";
- Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi;
- Nacionālas nozīmes poldera teritorija "Kapūnes polderis";
- Potenciālas piesārņotās vietas;
- Applūstošās teritorijas.

Karte "Rugāju novada ciemu teritoriju funkcionālais zonējums" sagatavots izdrukai mērogā 1: 5 000, kur attēlota sekojoša informācija:

- Ciemu funkcionālās zonas;
- Ciemos atrodošās aizsargjoslas un apgrūtinājumi saskaņā ar Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 2.pielikumu;
- Apdzīvoto vietu un zemes vienību robežas;
- Ielu sarkanās līnijas;
- Inženiertehniskie tīkli un to objekti (20 kV elektrolīnijas ar transformatoriem, centralizētās ūdens ņemšanas vietas, notekūdeņu attīrīšanas ietaises, mobilo sakaru torņi, valsts nozīmes ģeodēziskie atbalsta punkti);
- Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi;
- Applūstošās teritorijas.